

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Klimontowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Klimontowie jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 8 400 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Marek Goździewski.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Klimontowie został powołany Uchwałą Nr IX/35/90 Gminnej Rady Narodowej w Klimontowie z dnia 16.03.1990 r. w sprawie powołania jednostki budżetowej „Ośrodek Pomocy Społecznej w Klimontowie”, a utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Gminy w Klimontowie z dnia 18.04.1990 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny REGON 8303706510 i NIP 864-154-83-22.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Klimontowie jest Pan Grażyna Kwapińska.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Klimontowie stanowiący załącznik do Uchwały Nr VI/39/15 Rady Gminy Klimontów z dnia 20 lutego 2015 roku w sprawie Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Klimontowie.
- 2) Regulamin organizacyjny zatwierdzony przez Wójta i wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2013 z dnia 01.01.2013 r. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Klimontowie. W pkt. 4 regulaminu widnieje nieaktualny adres Ośrodka Pomocy Społecznej.
- 3) Uchwałę Nr XXXIII/349/14 Rady Gminy w Klimontowie z dnia 20 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020” oraz pomocy dla dzieci i uczniów w formie posiłku udzielanej na wniosek dyrekcji szkoły lub przedszkola.

- 4) Uchwałę Nr XII/68/15 Rady Gminy w Klimontowie z dnia 17 lipca 2015 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat jak również trybu ich pobierania.
- 5) Upoważnienie Nr Or 0717/1/05 Wójta Gminy z dnia 3 stycznia 2005 r. do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości Gminy.
- 6) Upoważnienie Nr OR 0052.12.2014 Wójta Gminy Klimontów z dnia 22 grudnia 2014 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Klimontowie do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania umów, które określają zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.
- 7) Upoważnienie Wójta Gminy Klimontów Nr OR.0052.13.14 z dnia 23 grudnia 2014 r. dla kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Klimontowie do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.
- 8) Uchwałę Nr XXIX/222/09/09 Rady Gminy w Klimontowie z dnia 29 czerwca 2009 roku w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu przez gminę Klimontów w ramach pomocy społecznej.
- 9) Zarządzenie Nr 1/2011 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Klimontowie z dnia 1 września 2011 roku w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczenia pomocy społecznej w formie dożywiania w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Nowak — kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 22/2016 z dnia 21 stycznia 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach -- Panią Renatę Segiecińską.

74. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje cztery pomieszczenia usytuowane na parterze. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest: bezrobocie, długotrwała choroba i ubóstwo.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Banku Spółdzielczego Solec Zdrój Oddział Klimontów lub na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad. 1 Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Klimontowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 8 pracowników, w tym: kierownik, 3 pracowników socjalnych, specjalistyczna opiekunka dla osób z zaburzeniami psychicznymi, rehabilitant oraz 2 opiekunki domowe (Zał. Nr 1 - Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze). Nadmienić należy, iż specjalistyczna opiekuna oraz rehabilitant zatrudnieni są w ramach umowy – zlecenia.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

2. Renata Gwóźdź – koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 23/2016 z dnia 21 stycznia 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Zeszytu kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Klimontowie pod pozycją nr 1/2016.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 25 - 27 stycznia 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz realizacja zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015, poz. 332).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Klimontowie mieści się w samodzielny budynku będącym własnością Urzędu Gminy w Klimontowie, przy ulicy Krakowskiej 4, tel. 15 866 17

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 8 400/3 = 2 800

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U z 2015 r. poz. 163 ze zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 2 800 mieszkańców.

Ad. 2 Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 163 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332).

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2015 do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **84 osób**, a za 73 osoby Ośrodek odprowadza składkę zdrowotną. W roku 2016 do dnia kontroli zasiłki stałe przyznano dla 74 osób.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr: OPS-8122/ZS/54/2015; OPS-8122/ZS/81/2014; OPS-8122/ZS/66/2015; OPS-8122/ZS/25/2014; OPS-8122/ZS/25/2015; OPS-8122/ZS/66A/2015; OPS-8122/ZS/84/2015; OPS-8122/ZS/41/2015; OPS-8122/ZS/41A/2015; OPS-8122/ZS/24/2015.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Widniało w niej również nieaktualne upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom, w których termin wypłaty świadczenia wynikający z dokumentu przypadął przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji, nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, poprzez przywołanie art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej, informowanie w sentencji, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu poinformowanie, z jakiego powodu wymienionego w art. 108 § 1 kpa decyzji nadano rygor.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy klienti odbierali osobiście potwierdzając ten fakt własnoręcznym podpisem lub za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka, w roku 2015 pomocą okresową objęto **36 osób**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 20 osób oraz długotrwała lub ciężka choroba. W roku 2016 do dnia kontroli świadczenie okresowe przyznano dla 10 rodzin. Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentację wszystkich osób objętych pomocą na mocy decyzji: OPS-8123ZO/33/2015; OPS-8123ZO/11/2015; OPS-8123ZO/11a/2015; OPS-8123ZO/11b/2015; OPS-8123ZO/20/2015; OPS-8123ZO/27/2015; OPS-8123/ZO/9a/2015; OPS-8123/ZO/9/2015; OPS-8123/ZO/38/2015; OPS-8123/ZO/7c/2015.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach

znajdują się m.in.: aktualne dochody, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego.

W podstawie prawnej części wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i nie właściwe upoważnienie dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano, iż decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji jednak nie informowano klienta o tym fakcie oraz w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. Ponadto odnotowano, iż w kilku decyzjach, w których termin wypłaty świadczenia wynikający z dokumentu przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji, nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, poprzez przywołanie art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej, informowanie w sentencji, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu poinformowanie, z jakiego powodu wymienionego w art. 108 § 1 kpa decyzji nadano rygor.

Zastrzeżenia kontrolujących budzi sposób wyliczania dochodu z gospodarstwa rolnego – pracownicy socjalni liczyli wielkość gospodarstwa tylko do dwóch miejsc po przecinku, a nie do czterech tak jak w zaświadczeniu z Urzędu Gminy.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Z informacji uzyskanych od Kierownika OPS oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2015 roku wynika, iż w kontrolowanym okresie pomocy w formie posiłku w ramach Programu udzielono ogółem

dla **506 osób**, w tym dla 158 dzieci oraz 362 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W okresie tym zasiłków celowych w ramach Programu udzielono dla 158 rodzin. Ogólny koszt Programu wyniósł **242 670 zł**, z czego dotacja stanowiła 151 449 zł.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Klimontów

Lp	Typ placówki	Liczba dożywianych dzieci do 31.12.15 r.	Rodzaj posiłku	Cena za posiłek
1.	Gimnazjum w Klimontowie	79	jedno danie gorące	2,20 zł
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Klimontowie	171	jedno danie gorące	2,00 zł
3.	Szkoła Podstawowa w Nawodzicach	29	jedno danie gorące	3,50 zł
4.	Szkoła Podstawowa w Ossolinie	22	jedno danie gorące	3,50 zł
5.	Szkoła Podstawowa w Goźlicach	16	jedno danie gorące	3,50 zł
6.	Szkoła Podstawowa w Konarach	28	jedno danie gorące	3,00 zł
7.	Samorządowe Przedszkole w Klimontowie	28	jedno danie gorące	2,50 zł
8	Przedszkole Sióstr im, Jezusa w Klimontowie	11	pełny obiad	5,00 zł

Dodatkowo w 2015 roku Ośrodek sfinansował koszt wyżywienia 41 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem gminy Klimontów.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Klimontów od 1 września 2015 roku dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS-8125/PN/4/SzkPGoź/2015;

OPS-8125/PN/1/SzkPGoź/2015;

OPS-8125/PN/1/SzkPGoź/2016;

OPS-8125/PN/59/SzkPKli/2015;

OPS-8125/PN/59/SzkPKli/2016;
OPS-8125/PN/23/SzkPKli/2015;
OPS-8125/PN/1a/SzkPGO/2015;

OPS-8125/PN/15/SzkPKli/2015;
OPS-8125/PN/7/SzkPKli/2015;
OPS-8125/PN/7/SzkPGOzl/2015.

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS-8121/ZCp/159/2015; OPS-8121/ZCp/133/2015 OPS-8121/ZCp/154/2015
OPS-8121/ZCp/102/2015; OPS-8121/ZCp/149/2015; OPS-8121/ZCp/133a/2015;
OPS-8121/ZCp/159/2015; OPS-8121/ZCp/3a/2015; OPS-8121/ZCp/92/2015;
OPS-8121/ZCp/131/2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 oraz w przypadku osób u których kryterium dochodowe wynosi 100 – 150 % uchwał Rady Gminy w sprawie dożywiania. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywoływano także nieważne upoważnienie dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano, iż decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji jednak nie informowano klienta o tym fakcie oraz w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe przyznawane w ramach programu „pomoc państwa w zakresie dożywiania” niewłaściwie przywoływano art. 48 zamiast art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Klimontowie w okresie objętym kontrolą realizował usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Uchwałą Nr XII/68/15 Rady Gminy Klimontów z 17 lipca 2015 roku określono szczegółowe zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015r. usługi świadczone były u 7 osób, w tym u jednej przez rehabilitanta. Usługi wykonują 2 opiekunki zatrudnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Klimontowie oraz rehabilitant zatrudniony w ramach umowy – zlecenia. W dniach kontroli zatrudnione były dwie opiekunki i rehabilitant, którzy świadczyli usługi w 6 rodzinach, w tym w jednej usługi specjalistyczne rehabilitacyjne.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem: osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, iż osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponosiły odpłatność w zależności od posiadanego dochodu.

W decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika OPS określono termin rozpoczęcia usług, ilość godzin, zakres usług, wysokość odpłatności za usługi oraz imię i nazwisko opiekunki świadczącej usługi. Stwierdzono, iż w decyzjach nie określono terminu zakończenia usług.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

OPS-8127/UO/8/2014; OPS-8127/UO/9a/2013; OPS-8127UO/6/2013'
OPS-8127/UO/5/2013; OPS-8127/2a/SUO/2015; OPS-8127/UO/5/2015.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, Uchwałę Nr XV/68/15 Rady Gminy w Klimontowie oraz kodeks postępowania administracyjnego. Brak było Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Odnotowano także nieważne upoważnienie kierownika do wydawania decyzji. Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem się nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując art. 108 kpa w sentencji decyzji oraz podawano powód nadania rygoru w uzasadnieniu, natomiast nie przywołano w/w art. w podstawie prawnej.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Usługi specjalistyczne świadczy logopeda zatrudniony przez Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach umowy - zlecenia. W roku 2015 usługi świadczone były w 2 rodzinach u dzieci autystycznych. Aktualnie pomoc ta kierowana jest też do 2 rodzin.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

OPS-8127/SUO/2/2015; OPS-8127/SUO/1a/2016.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wywiad lub jego aktualizacja, zaświadczenia od lekarza psychiatry, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, karty informacyjne leczenia szpitalnego, dokumentacja wizyt.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, przytoczono rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz nieaktualne upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

W decyzjach administracyjnych określono okres i ilość godzin usług, informowano klienta jaki jest koszt 1 godziny usług oraz czy pomoc przyznana jest bezpłatnie lub za odpłatnością.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2015 Ośrodek skierował do domów pomocy społecznej 1 osobę i łącznie opłacał za pobyt 4 mieszkańców. Koszt tej pomocy wyniósł **142 893 zł**.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Klimontowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2015, jak wynika z informacji udzielonych przez kierownika GOPS (Załącznik Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS) udzieliła **230 zasiłków celowych**, w tym **24 specjalnych zasiłków celowych**. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, częściowe lub całkowite pokrycie kosztów leczenia i zakupu leków. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny były wydatki na lekarstwa lub na leczenie, które były potwierdzane imiennymi fakturami oraz na zakup żywności.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

Zasiłki celowe:

OPS-8121/ZC/98a/2015, OPS-8121/ZC/38a/2015; OPS-8121/ZC/38/2015;
OPS-8121/ZC/5/2015; OPS-8121/ZC/5a/2015; OPS-8121/ZC/5b/2015;
OPS-8121/ZC/28/2016; OPS-8121/ZC/150/2015; OPS-8121/ZC/4/2015;
OPS-8121/ZC/81/2015; OPS-8121/ZC/146/2015; OPS-8121/ZC/57a/2015.

Zasiłki celowe specjalne:

OPS-8121/ZCS/173/2015; OPS-8121/ZCS/174a/2015; OPS-8121/ZCS/85/2015; OPS-8121/ZCS/92/2015; OPS-8121/ZCS/47/2015; OPS-8121/ZCS/47a/2015;
OPS-8121/ZCS/154/2015; OPS-8121/ZCS/47b/2015.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Większości decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. W kilku skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom, w których termin wypłaty świadczenia wynikający z dokumentu przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji, nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, poprzez przywołanie art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej, informowanie w sentencji, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu poinformowanie, z jakiego powodu wymienionego w art. 108 § 1 kpa decyzji nadano rygor.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Z informacji uzyskanych od Kierownika Ośrodka wynika, że praca socjalna w Ośrodku Pomocy Społecznej w Klimontowie jest realizowana w 98 rodzinach m.in. poprzez:

- współpracę z policją, kuratorami sądowymi, strażą miejską, pedagogami, służbą zdrowia, psychologiem, radcą prawnym, organizacjami pozarządowymi,
- udzielanie informacji o przysługujących klientowi świadczeniach i dostępnych formach pomocy w tut. Ośrodku oraz w innych instytucjach,
- podejmowanie interwencji w związku z konfliktami rodzinnymi,
- wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- pomoc w załatwianiu spraw bieżących m.in. urzędowych (uzupełnianie dokumentów, przekazów, pisanie wniosków),
- motywowanie do poszukiwania pracy na własną rękę za pośrednictwem prasy lub Internetu,
- udzielanie porad o możliwościach rozwiązania problemu np. skorzystania z konsultacji z radcą prawnym.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Klimontowie w 2015 roku pracownicy socjalni nie zawarli żadnego kontraktu socjalnego. W załączeniu informacja Kierownika OPS dot. braku kontraktów (zał. Nr 3).

Ad. 5. Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Klimontowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej posiada upoważnienia Wójta Gminy do prowadzenia postępowań w sprawach zakresu wspierania rodziny oraz zawierania umów z rodzinami wspierającymi. Jednostka nie posiada opracowanego gminnego programu wspierania rodziny. W kontrolowanej jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który pracuje z 6 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w OPS w Klimontowie ustalono, iż pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku kontroli ustalono, iż Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 800 mieszkańców.

W pkt. 4 regulaminu widnieje nieaktualny adres Ośrodka Pomocy Społecznej.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych odnotowano nieaktualne upoważnienie kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom, w których termin wypłaty świadczenia wynikający z dokumentu przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji, nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, poprzez przywołanie art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej, informowanie w sentencji, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu poinformowanie, z jakiego powodu wymienionego w art. 108 § 1 kpa decyzji nadano rygor.

W kilku przypadkach Zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom nadano rygor tylko poprzez przywołanie art. 108 § 1 k.p.a. w podstawie prawnej.

Zastrzeżenia kontrolujących budzi sposób wyliczania dochodu z gospodarstwa rolnego –tylko do dwóch miejsc po przecinku, a nie do czterech tak jak w zaświadczeniu z Urzędu Gminy.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Klimontów dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe przyznawane w ramach programu „pomoc państwa w zakresie dożywiania” niewłaściwie przywoływano art. 48 zamiast art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji przyznających usługi opiekuńcze nie przywołano Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a w sentencji nie określono terminu zakończenia usług.

Zaznaczyć należy, iż w kontrolowanej jednostce kontrakt socjalny nie jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej, gdyż w 2015 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni nie zawarli żadnego kontraktu socjalnego.

Pozytywnym jest, iż w OPS zatrudniony jest asystent rodziny.

Jednostka nie posiada opracowanego gminnego programu wspierania rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem jednostki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu

kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

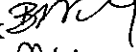
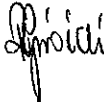
Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
3. Oświadczenia Kierownika OPS dot. kontraktów socjalnych.

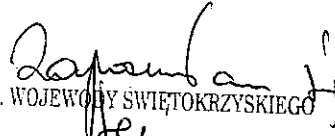
Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Barbara Nowak
2. Renata Gwóźdź

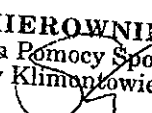
Kielce, dnia 15 lutego 2016 r.

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Wydział Polityki Społecznej

Renata Sęgiecińska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

17

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Klimontowie

Grażyna Kwapińska

OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
27-640 KLIMONTÓW, ul. Krakowska 4
tel./fax (014) 636-27-12